

STIFTELSEN BERGENS SJØFARTSMUSEUM

KOP

Sogn og Fjordane Fylkeskommune
Kulturavdelinga
Prestebøen 8, Pb 173
6801 FØRDE

Deres ref.:

Vår ref. 10/0419/387M

Bergen, 21. april 2010

Vedr. høyring av melding med forslag til konsekvensutgreiingsprogram for Fardalen kraftverk i Årdal kommune. Forholdet til marine kulturminne.

Vi viser til brev oversendt frå NVE datert 13.04. 2010.

Saka har vore til vurdering ved Bergens Sjøfartsmuseum.

Museet kjenner ikkje til kulturminne langs vassdraget i Fardalen i Årdal kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket. Me har heller ingen indikasjonar på at det er eit potensial for marine kulturminne i dette området. Kraftverk og rørgater m.m. er landbaserte konstruksjonar, men med ein konsekvens ved ein eventuell neddemming, at kulturminne på land vil bli til marine kulturminne. Bergens Sjøfartsmuseum har fleire døme på dette i sitt forvaltningsområde.

Me kan sjå fleire mulige konsekvensar av ei slik utbygging. Noen kulturminne står i eit eventuelt endra elvelaup. Særleg er gamle sager og kverner utsett ved eventuell utbygging. Me reknar med at dette undersøkast og blir ivareteke av Sogn og Fjordane fylkeskommune. Dersom ikkje, bør dette registrerast før ein eventuell konsesjon gis. Det andre er kulturminne knytt til bruken av enten sag/kvern, og er en del av det maritime kulturlandskapet, som altså betyr landskap med spor av menneskets bruk av sjøen. Ofte kan ein sjå båtstøer eller eldre fortøyingsgods i fjæra ved sager eller kverner. Ved noen elver er det også synlege installasjonar knytt til elva som transportveg. Bergens Sjøfartsmuseum har ingen opplysningar om at opp- eller nedregulering vil råke kulturminne i langs vassdraget i Fardalen. Det er særleg viktig for eventuelle neddemma kulturminne at vasstanden ikkje regulerast under minste tillette nivå.

Bergens Sjøfartsmuseum har vore i Årdalsvatnet tidligare i forbindelse med utfylling i strandsona. Den gong vart det ikkje gjort noen funn i den delen av strandsona som er ein del av det nye planområdet kor det er planlagt ein tipp. Derimot vart det registrert eit vrak i Årdalsvatnet. Vraket som viste seg å være D/S Årdal (ID-nr: 89247 i Kulturminnedatabasen Askeladden) låg i vatnet cirka 100 meter søraust for der det er planlagt ein tipp. Dette kulturminnet vart deretter flytta på grunn av utbygging og ligg no ved utlaupet til elva Utle 300-400 meter søraust frå der tippet i den nye planen er planlagt. Me oppmodar om at utbyggar blir gjort klar over dette kulturminnet slik at vraket ikkje vert råka eller vert sett i fare for å bli råka av dei konsekvensane som utbygginga vil medføre. Ulike konsekvensar kan vere auka sedimentering, utfylling, og endra straumforhold. Museet har ingen innvendingar mot den foreslåtte utbygginga, men oppmoder om at dei nemnte kulturminneinteressene undersøkast.

Postadresse

Postboks 7800
5020 Bergen

E-post: bergens.sjofartsmuseum@bsj.uib.no
Hjemmeside: www.bsj.uib.no

Kontoradresse

Haakon Shetelig's plass 15
5007 Bergen
Telefon: 55 54 96 00
Telefaks: 55 54 96 10

Bankgiro

1602 40 76168

Org.nr.

980 769 798 MVA

BERGENS SJØFARTSMUSEUM

Med vennlig hening
for STIFTELSEN BERGENS SJØFARTSMUSEUM

Kjetil Sundsdal

Kjetil Sundsdal

Saksbehandlar marinarkeologi

Direkte telefon: 55549604.

E-postadresse: marinarkeologi@bsj.uib.no

Kopi til: Norges vassdrags- og energidirektorat, konsesjonsavdelinga, postboks 5091, Majorstuen, 0301 Oslo.